

Asia: VN/23399/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kotikuntalaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Näkemyksenne ihmisten kotikunnan, asuinpaikan ja väestökirjanpitokunnan määräytymistä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 3, 8, 9, 11 ja 25 §)

Säätely vastaa pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä. On kannatettavaa, että henkilön asuinpaikaksi voidaan merkitä vain rakennus, jossa on väestötietojärjestelmän mukaan asuinhuoneisto tai asuinhuone.

2. Näkemyksenne kotikunnan ja asuinpaikan muuttumista koskevista poikkeuksista (uuden kotikuntalain 10 §)

Kotikuntalakiluonnoksen 10 §:n mukaan ”henkilön muuttaessa toiseen kuntaan hänen kotikuntansa ei muutu ja hänelle merkitään väestötietojärjestelmään toisessa kunnassa oleva määräaikainen asuinpaikka, jos hänen asumisensa toisessa kunnassa kestää enintään vuoden ajan ja hän ilmoittaa haluavansa säilyttää aiemman kotikuntansa”. Henkilön on näin ollen ymmärrettävä ilmoittaa muuttoilmoitusta tehtäessä, että hän haluaa säilyttää aiemman kotikuntansa. Säännösluonnoksesta ja sen perusteluista ei ilmene, voidaanko ilmoitus tehdä takautuvasti sen jälkeen, kun henkilö huomaa, että hänen kotikuntansa on muuttunut.

10 §:ssä käytetään termiä asumispalvelut. Kotikuntalaissa tulisi selkeyden vuoksi käyttää sosiaalihuoltolain mukaisia käsitteitä.

3. Näkemyksenne ulkomaalaisten kotikunnan saamisedellytysten tarkentamista ja kotikunnan menettämistä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 4–7 ja 17 §)

Esityksen mukaan DVV voi poistaa kotikuntamerkin ulkomaan kansalaiselta, jos virasto on saanut muulta kuin henkilöltä itseltään luotettavana pidettävän tiedon siitä, että hän ei enää täytä kotikunnan saamisen edellytyksiä”.

HUS pitää kannatettavana, että kotikuntalaissa säädettäisiin jatkossa edellytyksistä, joilla kotikuntamerkintä voidaan ulkomaan kansalaiselta poistaa. Osa näistä henkilöistä voi jäädä kotikunnan menetettyäänkin maahan.

4. Näkemyksenne muuttoilmoitusten tekemistä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 12–14 §)

HUS ei kannata sitä, että laitos- tai avohuollon toimintayksiköllä olisi oikeus tehdä muuttoilmoitus toimintayksikössä oleskelevan henkilön puolesta silloin, kun hän ei itse kykene muuttoilmoitusta tekemään eikä hänellä ole edunvalvojaa tai edunvalvojavaltuutettua. Ilmoituksesta olisi tehtävä hallintopäätös. Tämä ei kuitenkaan riittävästi turvaa henkilön oikeusasemaa, jos henkilö ei ole oikeustoimikelpoinen ja kykene ymmärtämään hallintopäätöksen sisältöä ja vaikutusta palvelujen järjestämis- ja kustannusvastuuseen, mikäli yksikkö toimii toisen hyvinvointialueen alueella.

Mikäli em. mahdollisuus lakiesitykseen jää, tulisi toimintayksikkö käsitte tarkistaa suhteessa valvontalain (741/2023) 4 §:än palveluyksikkö määritelmään.

5. Näkemyksenne muuttoilmoitusten käsittelyä koskevista ehdotuksista (uuden kotikuntalain 15–21 §)

Ei lausuttavaa.

6. Näkemyksenne väestötietojärjestelmästä ja Digi- väestötietoviraston varmennepalveluista annettuun lakiin sekä muihin lakeihin ehdotetuista muutoksista

Ei lausuttavaa.

7. Esitysluonnoksessa on kuvattu lakiehdotusten keskeiset vaikutukset (jakso 4.2). Miltä osin vaikutusten arviointia olisi korjattava, täydennettävä tai tarkennettava?

Ei lausuttavaa.

8. Esitysluonnoksessa on kuvattu vaihtoehtoisia toteuttamistapoja (jakso 5.1). Olisiko jokin näistä toteutustavoista perustellumpi kuin esityksessä ehdotettu malli?

Esityksessä ehdotettu malli on perusteltu.

9. Muut kommentit esitysluonnoksesta

-

Vento Jaana
HUS Kuntayhtymä - HUS-yhtymä, lakiasiat